

Skötselplan kommunalvägar i Kumlinge kommun

Beskrivning av kommunens kommunala vägar (15.5.2024)

Vägnätet består i huvudsaken av grusade vägar med en total längd av 11,17 km. Kommunalvägar finns på Kumlinge, Enklinge och Seglinge. Särskilda områden som också skötas i samma omfattning uppvisas i årlig lista över kommunalvägnätet (t.ex. grusbelagda ytor framför byggnader såsom sopstationerna, skolan, branddepån) men faktureras i särskilda verksamhetsområden.

Skötsel av kommunalvägar sker via entreprenad och avtalsförnyande/upphandlingar handhas av kommunteknikern och rapporteras åt nämnden på löpande sätt.

Följande åtgärder ska innefattas inom det kommunala vägunderhållet på samtliga kommunala vägar

- 1) Slåtter av dikeskanter – ca i början/mitten av augusti
- 2) Skrapning/Hyvlning av grusbelagda vägar - varje år (ca 2-3 gånger beroende på väderförhållandena, ca mars/juni/september)
- 3) Saltning på alla grusvägar - varje år förre sommaren (ca maj/juni)
- 4) Fyllning av gropar över 15cm diameter - minst 2 gånger per år eller i samband med skrapning/grusning
- 5) Grusning av alla kommunalvägar - året 2025 och därefter vart tredje år om inte akuta behov föreligger (nästa anslag blir 2026)
- 6) Snöplogning med avtalstider från 1.11 t.o.m. 31.3. samt beredskap

Enskilda åtgärder som ska kontrolleras årligen och dokumenteras för varje vägavsnitt genom protokoll med checklista

- 1) Borttagning av träden, enskilda kvistar eller större buskar
- 2) Slyröjning på minst 1,5m om gräsklippning längs vägrenar inte längre är möjligt
- 3) Grävning av vägrenar (om regnvattnet inte längre kan avrinna från vägens yta)
- 4) Kontroll och skötsel av skyltning längs samtliga vägar

Denna skötselplan ska uppdateras vid behov men senast regelbunden efter 5 år (nästa 2029).

Bilaga:

Översiktslista kommunalvägar 2024

Ap. LG

Kommunalvägar i Kumlinge kommun

2024

By	löp.nr.	Benämning	Längd [m]	antal bofasta lgh
Seglinge	1	Essglovägen	1300	6
	2	Hagalund	170	-
	3	Norrön	500	4
	4	Hindrikas	250	3
	5	Återvinning	50	-
Enklinge	6	Tegarsvägen	1085	3
	7	Enklobbsvägen	1032	3
	8	Sälvikvägen	1360	2
	9	Äsplundsvägen	400	2
	10	Återvinning	0	-
Kumlinge	11	Kungshamnsvägen (Degeräng)	940	4
	12	Jönsasvägen	295	1
	13	Krokarnavägen	875	3
	14	Matsbodalsvägen	810	5
	15	Prästgårdsvägen	120	3
	16	Stacksviksvägen	815	4
	17	Sälänsvägen	520	4
	18	Thorsvägen	550	3
	19	Skolvägen + reningsverk	100	
			11,172	

Enligt beslut från 2000 skall kommunen överta en väg om det finns minst 3 bofasta lägenheter längs den.

Vägens längd bör vara minst 300 m till den nästsista fastbosatta lägenheten.

BFN 4.6.24 §24 - Silaya 2

Vägganter med högväxta gräs och invasiva växter ska slås tidigt

Vägganter med kvävegymnade örter och högväxta gräs samt de med invasiva arter ska behandlas annorlunda. Dessa behöver till skillnad från de blomrika vägganterna, istället slåsträs tidigt och gärna mer än en gång under säsongen. För att ängsblommorna ska träs krävs magra mark, eftersom de lätt konkurreras ut av den kvävegymnade floran.

Forsla bort avslaget gräs och blommor för att undvika gödning

Kvävegödnigen från mark och luft är ett hot mot mångfalden. Areal av kvävedefall har godslat all mark. Gödslingseffekten ökar dessutom om grönmassorna lämnas kvar på slagna vägganter. Den allt frodigare gräsdominerade grönskan kan också bli mer kostsam när flera klippningar krävs. Massorna är svåra att samla upp och bota, men detta är ett mycket angeläget problem att lösa. Magra, blomrika vägganter, som inte behöver slås lika ofta kan bli en vinst för både ekonomin och miljön.

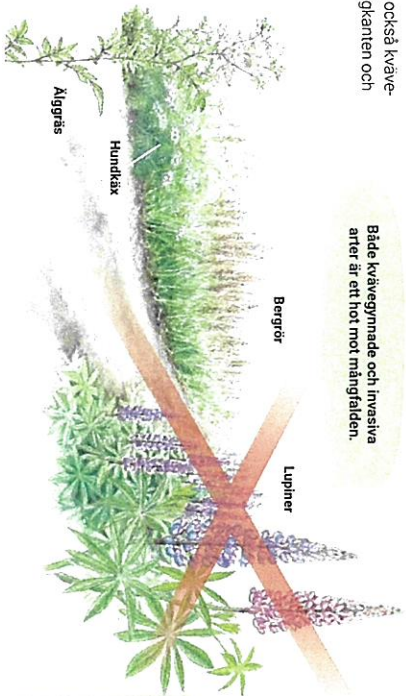
Hundkäx och högväxta gräs är tecken på övergödning

Hundkäx är slit, vackert och gillas av många insekter när den blommar, men den är ett tecken på att marken är kräverik även om den själv inte bidrar så mycket. Varre är de högväxta gräsen, som berggrö, vilka gärna tar över i vägganten. Bestånden kan bli höga och täta och därmed vara både en säkerhetsrisk och leda till avrinningsproblemen.

Från omgivande igenväxande marker kan också kvävegymnade växter som älggräs tränga in i vägganten och konkurrera ut ängsblommorna.

Lupiner och andra invasiva arter hotar mångfalden

Vid midsommartid färgar lupinerna många vägganter i blått, rosa och ljuslila. De senaste decennierna har dessa införda trädgårdsväxter inte bara inlagt vägganterna utan också därifrån spridits ut i ängs- och betesmarker. Invasiva arter är ett stort hot mot vägganternas mångfald. De tar plats och tränger undan andra växter ovan

jord. Under marken har lupinen rötter med kvävefixerande bakterier, som göder och slår ut den rika ängsfloran som kräver magra marker. Ovan jord har de snart gått i frö och fröfärdarna, humlorna och andra bin kan inte flyga till nya växter eftersom de inte finns längre! Som alla invasiva arter är lupinerna svåra att bekämpa. Ju fler blommor, frön och plantor som tidigt slås av desto bättre är det. Man kan också gräva upp dem med rötterna. Allt måste bortforslas och gärna brännas så att inga frön sprids på nytt. Det är viktigt att begränsa bestånden och hejla nyetableringar.

Total restaurering gynnar ängsblommorna

Bländ krävs total restaurering av vägganten, vilket kan innebära att man skrapar ner till mineraljorden, som vid vägdikning. Detta gör man för att få tillbaka en mager miljö som gynnar ängsblommorna. Det innebär också att man slipper slå vägganten under flera år, vilket är en besparing som kan kompensera för den ökade kostnaden.

Krossgrus och makadam som marktäckning missgynnar våra vildbin

Krossgrus och makadam är mindre kända hot mot mångfalden. Dessa material används idag som ystiskt i olika vägsamarhang. I detta marktäckte kan inga vildbin skapa sina bohål. För detta behöver de mer finkornigt material. Sjuttio procent av alla svenska bilar, varav många är rödlistade, har sina bon i marken. Det är dessutom svårt för blommorna, som dina söker pollen hos, att gro bland krossgrus och makadam.

Så får vi blomrika vägganter:

- ✓ Identifiera de blomrikare vägganterna och vänta med slätter av dem till efter mitten av augusti.
- ✓ Övergödda vägganter med högväxta gräs ska istället slås tidigt och gärna mer än en gång.
- ✓ Forsla bort det avslagna för att få och behålla den magra miljö som gynnar ängsblommorna.
- ✓ Invasiva arter som lupiner hotar mångfalden och bör slås tidigt – gärna flera gånger – och avlägsnas. Man kan också gräva upp dem med rötterna.
- ✓ Undvik att täcka med krossgrus och makadam – det missgynnar många vildbin och blommor.
- ✓ Identifiera, vårda eller skapa nya magra, gärna sandiga, vägganter och vägsälätter. Särskilt de som ligger i yama, väl solbelysta lägen är viktiga för marklevande vildbin och mångfalden.

Basstödvälmare

Väldssandbi

Åkervädd lockar många insekter. Här med två bra signallåtar.

OPERATION: RÄDDA BINA
Läs mer om hur du kan bidra på www.raaddabina.nu

Foldern finns i två versioner, en för södra och mellersta Sverige (A1 nr N0058) och en för norra Sverige (A1 nr N0059).

Kontakt och text: Ebba Verne, blomrika.vagganter@gmail.com
Illustration och grafisk formgivning: Frida Netteblad

Så skapar du vackra och blomrika miljöer för bin, fjärilar och andra pollinatörer

I SÖDDA OCH MELLERSTA SVERIGE

AP LG

Väggantema är viktigare än någonsin tidigare

Ängsmarker är artrika blommande miljöer, som är mycket viktiga för bin, fjärilar och andra insekter. Nästan inga ängar finns kvar i landet, mindre än en procent av de som fanns i början på 1900-talet. Men det finns många vägganter, som genom att skötas rätt, kan bli vackra, blomrika och gynna många av de insekter som håller på att försvinna idag.

Varför ska vi bry oss om väggantema?

Väggantema är många och långa. De går genom alla landskaps typer, de följer breda asfalterade vägar, mindre grusvägar och förgreningar ut längs små skogs- eller markvägar. I en grön infrastruktur kan de vara både uppställplatser och spridningskorridorer för djur och växter. Det är nödvändigt att ta hänsyn till mångfalden i en tid när pollinerande och andra insekter försvinner i en oroväckande takt. Deras naturliga platser, ängarna och betesmarkerna överges och växer

Varje landsdel har sina speciella väggantväxter som måste bli sedda och vårdade. Berggrund, klimat och växthistoria ger olika förutsättningar. Den kalkrymnade våddikningen är en viktig värdväxt för fjärilar och vissa stilsyrtia bin. I Halland finns hägrinsten, Gnistfröna kan ha legat i jorden i drygt 100 år och väntat på att väckas. En väggskämning eller skrapning kan ge den störning, som får dem att gro. Ewa starkt hotade fjärilsarter är beroende av gräst och rätt skötsel av värdväxten, som innefattar värdbrännig.

Bilden visar några av de växter och djur som kan finnas i en vårdetfull väggant i södra eller mellersta Sverige. En blomrik väggant kan bli trakterns stolthet!

Igen. Väggantema blir reträttplatser för många växter och därmed också för insekterna. Här hittar vi idag rödlistade, hotade arter och signalarter som visar på mångfald.

Hitta de blomrika väggantema

Alla vägganter är inte lika värdefulla. Det gäller att urskilja de blomrika, eller de som redan idag har goda förutsättningar att utvecklas. Traktverket har inventeringsmetoder för de blåskyllade, ställiga, väggarna. För mindre vägar duger det oftast att helt enkelt betrakta vägen sommardid. I en blomrik väggant kan finnas många olika arter, men även den med en enda art, t.ex. en matta av fibblor är värdefull.

I vägganten med äkervädd, käringgård, blålocka, slätternubbe, gulnåra, och allehanda fibblor bluds pollen och nektar hela sommaren. Blommorna avlöser varandra som pollen- och nektarvävare. Artrikedomen gör att specialisterna i insektsvärlden också hittar sitt.

Vänta med slätter av blomrika vägganter till mitten av augusti

Slätter är nödvändigt. Men inte kortklippning från tidig vår till sen höst, utan slätter tidigast i mitten av augusti så blommorna får blomma och insekterna får flyga. För att behålla markerna mätta, vilket gynnar ångslommorna, ska del avslagna helst samlas upp och bortforslas.

Flygtider för några av väggantens insekter

	Juni	Juli	Augusti
Väddsandbi	■	■	■
Ängsmetalvinge	■	■	■
Bastardsvärmare	■	■	■
Småtfnblabi	■	■	■
Bästa slättertid			■

Den bästa tiden för slätter av blomrika vägganter är efter mitten av augusti. Då har många insekter flygt klart och de flesta blommorna hunnit sätta frö.

76 44